زنان کربلا

تألیف:

دکتر کفاح الحداد

ترجمهٔ:

دکتر محمدجواد پورعابد

استادیار دانشگاه خلیج‌فارس

www.ketab.ir

۱۱۵۲۱۵

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	:	حداد، کفاح، ۱۹۵۹ - م.
		Haddad, Kifah
عنوان قراردادی	:	نساء الطفوف .فارسی
عنوان و نام پدیدآور	:	زنان کربلا/تالیف کفاح الحداد ؛ ترجمه محمدجواد پورعابد.
مشخصات نشر	:	تهران : شادرنگ، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۲۴۵ص.
شابک	:	978-964-743481-2
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	کتابنامه:ص.۲۴۴.
موضوع	:	واقعه کربلا، ۶۱ق -- زنان
موضوع	:	Karbala, Battle of, Karbala, Iraq, 680 -- Woman
شناسه افزوده	:	پورعابد، محمدجواد، ۱۳۵۱ -، مترجم
رده بندی کنگره	:	BP۴۱/۷۶
رده بندی دیویی	:	۱۹۷/۹۵۳۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۱۶۷۴۶۸

عنوان کتاب	:	زنان کربلا
عنوان اصلی کتاب	:	نساء الطفوف
مؤلف	:	کفاح الحداد
مترجم	:	دکتر محمدجواد پورعابد
ناشر	:	شادرنگ
سال نشر	:	بهار ۱۳۹۹
صفحات	:	۲۴۵
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۷۴۳۴۸۱-۲
قیمت	:	۶۴۰۰۰۰ ریال
تیراژ	:	۵۰۰
قطع	:	وزیری
نوبت چاپ	:	اول

ISBN:978-964-7434-81-2

کلّیه حقوق این اثر متعلّق به نویسنده بوده و هرگونه چاپ و تکثیر اثر بدون مجوز کتبی نویسنده ممنوع م

www.ketab.ir

فهرست مطالب

مقدمه ۹

مقدمهٔ کمیتهٔ علمی ۱۰

مقدمهٔ مؤلف ۱۲

فصل اول: زنان پیش از رویداد کربلا ۱۹

۱)زن در دورهٔ جاهلی ۲۰

۲)زن در دورهٔ پیامبر (دورهٔ اسلامی) ۲۲

۳)زن در دورهٔ خلافت شیخین ۳۲

٤) زن در دورهٔ اموی ٤۳

فصل دوم: زنان کربلا ۵۷

چرا امام زنان و کودکان را با خود به کربلا آورد؟ ۵۹

نقش زنان در حماسهٔ کربلا ٦۷

۱)نقش حمایت از قیام و پشتیبانی از آن به شیوه‌های گوناگون ٦۷

أ. نقش زنان آزادهٔ اهل‌بیت در حمایت از امام حسین (ع) و قیام ایشان: ٦۷

ب. دلهم دختر عمیر ٦۸

ج. نقش طوعه در یاری‌رساندن به مسلم بن عقیل سفیر امام حسین (ع) ۷۰

د. نقش ام‌وهب در نصرت اهل‌بیت (ع) ۷۲

ه. ام‌عمرو بن جناده انصاری ۷۳

و. نقش ماریه دختر منقذ العبدی ۷٤

ز. نقش زنان گریه کننده بر امام (ع) در ممانعت از انتصاب عمر بن سعد بر کوفه ۷۵

ح. ام‌سلمه بر امام می‌گرید ۷٦

ط. مجالس عزاداری ۷۷

۲)نقش پرستاری و سرپرستی ۷۸

www.ketab.ir

۳)نقش تثبیت رفتارهای ارزشی ۸۳

أ-رفتار ارزشی دفاع از مقدسات ۸۵

ب-رفتار ارزشی حمایت از زنان ۹۱

۱. بازداشتن زنان از پیکار ۹۱

۲.درخواست امام از دشمنان مبنی بر عدم تعرض به زنان ۹۱

۳.فرمان حفر خندق به دور خیمه‌گاه ۹۲

۴.منع زنان از خروج از خیمه‌گاه لحظهٔ شهادت ۹۲

۵.توجه به احساسات و عواطف زنان ۹۳

ج-آداب برخورد با بیشامدهای ناگوار ۹۷

د-ترجیح مصلحت عمومی بر مصلحت فردی ۹۹

۱.مادر فرزندش را به شهادت در راه امام ترغیب می‌کند ۱۰۰

۲.ام‌عمرو بن جناده انصاری ۱۰۱

۳.درخواست دلهم از همسر خویش برای پیوستن به کاروان امام حسین (ع) ۱۰۱

ه-ارزش‌های انسانی و اخلاقی ۱۰۲

۱.رفتار ارزشی وفاداری: ۱۰۲

۲.رفتار ارزشی محکومیت بی‌عدالتی ۱۰۳

۳.رفتار ارزشی راست‌گویی ۱۰۶

٤.رفتار ارزشی محافظت از عزت و کرامت ۱۰۷

۵.رفتار ارزشی بخشش ۱۰۷

٦.رفتار ارزشی ایثار و فداکاری ۱۰۸

۷.رفتار ارزشی بردباری ۱۰۸

و-ارزش‌های تکامل شخصیت ۱۱۰

۱.سازگاری هوشمند ۱۱۰

www.ketab.ir

۲.برنامه‌ریزی و تدبیر ۱۱۱
۳.امید به آینده ۱۱۱
٤.اعتمادبه‌نفس ۱۱۲
٥.جسارت فردی ۱۱۲
٤)وظیفهٔ تبلیغی ۱۱۲
مرحلهٔ اول ۱۱٤
۱.آمدن زنان به سرزمین کربلا پس از شهادت ۱۱٤
۲.در دروازهٔ کوفه ۱۱۷
۳.در مجلس ابن زیاد ۱۲٥
مرحلهٔ دوم نقش تبلیغی ۱۲۸
مهم‌ترین پیام‌های خطابه حضرت زینب در قصر یزید ۱۳۱
مرحلهٔ سوم وظیفهٔ تبلیغی ۱۳٥
۱.بخش اول ۱۳٥
۲.بخش دوم ۱۳۷
ارزیابی وظیفهٔ تبلیغی ۱٤۲
٥)روایت شهادت‌نامه امام حسین ۱٤۷
٦)اعلام عزای عمومی ۱٤۹
اسارت... ناگواری بزرگ ۱٥۱
فصل سوم: زنان کربلا در کانون توجه ۱٦٥
موازنهٔ میان دو جنس زن وارد ۱٦٦
خشونت سیاسی ضد زنان کربلا ۱٦۸
مدیریت فشارهای روانی ۱٦۹
شکوه نکردن ۱۷۱
مهارت‌های زندگی ۱۷۳

www.ketab.ir

کنترل عاطفی ۱۷٤
استقلال ۱۷۷
زنان کربلا... زدایش و سروسامان دادن به امور ۱۷۹
غیبت یا حضور ۱۸۳
نقش زنان در شکل‌گیری تاریخ قیام ۱۸٤
زنانی میان دو نهضت ۱۸۸
میان زنان انتظار و زنان حادثهٔ کربلا ۱۸۸
زنان کربلا... الگوی جاودان ۱۹٦
حضرت زینب (ع) الگوی برجستهٔ زن مسلمان ۱۹٦
زنان کربلا... الگوی صالح ۱۹۷
شهید بنت‌الهدی صدری ناصر ۲۰۰
تصاویر آن‌ها چگونه در باد و خاطره باقی می‌ماند؟ ۲۰۲
فصل چهارم: بانوی امام در کربلا ۲۰۷
بانو حضرت زینب (ع) دختر علی بن ابی‌طالب (ع) ۲۰۸
۱)فضایل آن حضرت ۲۰۹
۲)ازدواج فرخندهٔ حضرت زینب (ع) ۲۱۰
۳)حضرت زینب (ع) مادر شکیبا ۲۱۰
٤)تأملاتی در مورد سخنرانی خانم زینب (ع) در مجلس ابن زیاد ۲۲۰
۱.نکوهش و سرزنش ۲۲۱
۲.عاقبت فروگذاری {در کمک به امام حسین (ع)} ۲۲۳
۳.همگانی کردن خطاب ۲۲٤
٤.تأخیر در عذاب (امهال) ۲۲۷
۵.ناامیدی ۲۲۹
٦.رابطهٔ بلایای جهان هستی با گناهان مردم ۲۳۲
حوادث پس از شهادت امام حسین (ع) ۲۳۳
حوادث هستی و رابطهٔ آن با گناهان مردم در قرآن ۲۳٤
نعمت و ارتباط آن با تقوا ۲۳۵

www.ketab.ir

مقدمه

کتاب بانوان کربلا، ترجمهٔ فارسی کتاب «نساء الطفوف» تألیف کفاح الحداد نویسندهٔ عراقی است. او یکی از چهره‌های سرشناس بانوان این کشور است. وی مدیر مرکز منطقه‌ای پرورش کودکان بااستعداد است. الحداد علاوه بر این کتاب مقالات و کتاب‌هایی با محوریت زن دارد از جمله کتاب‌های این نویسند می‌توان به «النجاح فی عالم المرأة» (با موضوع جایگاه و حقوق زنان)، «قراءة فی السیرة الفاطمیة» (با موضوع سیرهٔ حضرت زهرا سلام‌الله) و دو کتاب مجموعه داستان کوتاه با عنوان «عین الغافیة» و «ازهار البنفسج» اشاره کرد. الحداد در کتاب‌هایش بیشتر به موضوعات ارزشی، اخلاقی و اجتماعی می‌پردازد.

کتاب پیش رو با موضوع بانوان کربلا، کنکاشی پیرامون بازماندگان رویداد کربلا یعنی زنان کسانی که نقششان در تحقق اهداف قیام هم‌تراز شهادت نمایان شد. نویسنده از لابه‌لای نگاره‌های ارزشمند تاریخ و شهادت‌نامه‌ها تلاش می‌کند اوج تعالی روح انسانی آنان، به‌ویژه بانوی اول رخداد کربلا حضرت زینب (ع) را به نمایش بگذارد. آن‌ها با همهٔ چالش‌های سخت و دشوار و فضای بی‌رحمانه و خشن آن زمان به خودسازی پرداختند و در کردار و ایستار خویش ایده و آموزه‌های بدیع برای حضور زنان مسلمان در مجامع علمی و سیاسی و عرصه‌های دیگر شدند. بدین ترتیب باعث شد تا زن به‌عنوان فردی مثبت و سودمند با تکیه بر مکانیسم‌های موجود از مرتبهٔ معروف و نهی از منکر گرفته تا دیگر مکانیسم‌ها نسبت به امور جامعه احساس مسئولیت کرده و برای اصلاح آن گام بردارد. این کتاب در واقع، روایتگر جان‌فشانی پرشکوه زنان است که با تبلیغ عقیده و جهاد در راه آن، عزّت‌مداری و عالمانه زیستن را حتّی برای مادّی‌گرایان و بی‌خردان، فاسدان وقت همچون مزدوران موی‌دار تبیین می‌کند.

اما دربارهٔ ترجمه، این کتاب به‌صورت معنایی انجام شده و سعی بر آن تلاش کرده تا معانی، روشن و رسا باشند. در این میان ترجمهٔ همهٔ آیات قرآن وارد شده در متن با استفاده از ترجمهٔ موسوی گرما رودی است و ارجاع آیات در درون است؛ بنابراین به دلیل گنجاندن ترجمهٔ آیات ارجاع آن‌ها در درون متن مطالب در پاورقی با اصل کتاب متفاوت گردیده است. در ترجمهٔ برخی از خطبه‌ها، اشعار و گفته‌های وارد شده در مقاتل نیز از ترجمهٔ محمدمهدی عزیزالهی کرمانی بر "مقتل المقرم" و شرح و تحقیق مصطفی صادقی "شرح غم حسین (ع)" (ترجمه تحقیقی مقتل خوارزمی) استفاده شده است. در این میان اگر مطلبی نیاز به توضیح داشت از دو قلاب استفاده شده است.

محمدجواد پورعابد

www.ketab.ir